

□

Morala, moralnost (lat. mos, mores = običaj) označuje obliko človekovega odnosa do sveta, drugih ljudi in do sebe. Manifestira se v motivaciji postopanja, ocenjevanju moralno relevantnih dejanj, dobrih in slabih. Nanaša se torej na tisto, kar je dobro in kar je slabo, kar je pravilno in kar je napačno pri človekovi osebnosti in njegovem postopanju. Je potemtakem lahko celota moralnih vrednot in običajev v neki družbi.

Predstavlja eno od oblik družbeno-zgodovinskega obstanka človeka (poleg religije, prava, politike, države ipd.) in se torej v času spreminja, tako v smiselnem obsegu kot v vsebini. Lahko bi rekli, da je morala ena od oblik človeške družbene zavesti. Soroden izraz je etika.

Morala se pravzaprav začne tam, kjer človek svojo individualnost usklajuje in podreja zahtevam življenja v skupnosti. Tako morala vključuje pravila, norme, kategorije, ideale, pogosto nepisane predpise, ki veljajo tako za posameznike kot za celotne skupnosti.

Moralna vprašanja

Različni misleci so moralo razumeli različno. Zagotvo pa morala izvira iz človekove svobode in njegove sposobnosti ustvarjanja, pa tudi iz njegovega občutka odgovornosti ter samokaznovanja. Morala je tako neizbežni sestavni del človeka kot bitja in je ni mogoče omejiti samo na eno vrsto morale, denimo, krščansko moralo. Bitje, ki ni moralno, tudi ni več človeško bitje v polnem pomenu te besede.

Morala tako postane osnova človekovega obstoja, brez morale je človek degradiran v nečloveka, v monstrem, ki ni ne žival ne človek. Zato se v vsaki obliki morale in nuce nahaja določena etika, etična koncepcija, ki temelji na nasprotosti med biti, bivanjem in potrebo.

Toda težava je v tem, da moralno dobro ni edino dobro, kar vodi do vprašanja, kakšna je razlika med moralnim in nemoralnim, kar je v filozofiji sporno vprašanje. Eden od možnih odgovorov je, da se morala nanaša izključno na spolnost. Toda bolj verjetno bo pravilen odgovor, da je morala vse, kar se nanaša na odnos do drugih ljudi. Nekateri odgovor iščejo in najdejo v Bogu, češ da je moralno tisto, kar velewa Bog, toda ta opredelitev je bržkone preveč omejena in ima teološko

ozadje in ne antropološkega.

Morala kot znanost

Moralo je mogoče razumeti tudi kot znanost o dobrem in zlem, čeravno je to pojmovanje razmeroma redko. To je znanost o človekovem delovanju, kolikor je podvrženo dolžnosti in ima za cilj dobro.

Izvor besede

Latinsko besedo *moralis* je iz besede *mos* skoval Cicero. *Mos* oziroma *mores* (v množini) pomeni običaji, nravi. Pomen je na tej ravni popolnoma enak grškemu *ēthos* (ἦθος), ki prav tako označuje običaje, zato sta v nekaterih kontekstih *morala* in *etika* sinonima in sta potemtakem izmenljiva.

vir: wikipedija

{jcomments on}